

1 Maksājuma rīkojuma procedūra

Slovēnija atzīst šādus divus maksājuma rīkojuma izdošanas procesus:

– maksājuma rīkojuma izdošanas procesu, ko reglamentē 431. līdz 441. pants Civilprocesa likumā (*Zakon o pravdnem postopku, ZPP*).

– izpildes procesu, kura pamatā ir autentisks dokuments (faktūrrēķins, vekselis vai "apstrīdētais čeks", kam vajadzības gadījumā pievienoti atgriešanas faktūrrēķini, lai noteiktu prasījumu, publisks dokuments, atbildīgās personas apliecināts grāmatvedības dokumentu izraksts, autentisks privāts dokuments, rakstisks nodarbinātības ienākumu apliecinājums) Lūbšanas vietējā tiesā (*Okrajno sodišče v Ljubljani*), kur tiesa pēc kreditora ierosinājuma, izmantojot automatisku procesu un pamatojoties uz autentisko dokumentu, 3-4 dienu laikā izdod izpildes rīkojumu, ar kuru:

parādniekam tiek uzlikts pienākums samaksāt kreditora pieprasīto summu (maksājuma rīkojums vai izpildes rīkojuma nosodošā daļa);

ir atļauta izpilde pret kreditora prasījumā norādīto parādnieka mantu, ar noteikumu, ka parādnieks astoņu dienu laikā neiesniedz iebildumus pret lēmumu (izpildes atļauja);

parādniekam tiek uzlikts pienākums samaksāt tiesvedības izdevumus (sk. 23., 40.c un 41. pantu Likumā par prasību izpildi un nodrošinājumu (*Zakon o izvršbi in zavarovanju, ZIZ*)).

1.1 Procedūras darbības joma

Maksājuma rīkojuma process ir īpašs, ātrs process tādas finanšu prasības izpildei, kurai ir iestājies izpildes termiņš, ja prasību pamato dokuments, kuram tiesību akti nosaka lielāku pierādījuma spēku (autentisks dokuments). Maksājuma rīkojumu izdod gan iekšzemes, gan pārrobežu lietās.

1.1.1 Uz kādām prasībām procedūra attiecas (piemēram, tikai uz naudas prasībām, tikai uz līgumpamatotām prasībām utt.)?

Prasība, kas ir maksājuma rīkojuma pamatā, var attiekties tikai uz finansiālām saistībām (finanšu prasījumu). Prasības priekšmets var būt tikai tādas prasības, kas ir līgumiskas vai ārpuslīgumiskas saistības un kam ir noteikta nomināla vērtība. Viens izņēmums ir paziņojums par komercietelpu nomas uzteikumu un no tā izrietošā krājumu iztukšošana — šādos gadījumos maksājuma rīkojuma izdošanas nolūkos piemēro noteikumus saskaņā ar īpašu procedūru. Šis izņēmums ir noteikts 29. pantā Likumā par komerciālām ēkām un telpām (*Zakon o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih*), kas paredz, ka, pamatojoties uz iznomātāja paziņojumu par nomas izbeigšanu un lūgumu atbrīvot komercēku vai komercietelpas, tiesa izdod rīkojumu atbrīvot komercēku vai komercietelpas, ja no paziņojuma vai pieprasījuma par nomas izbeigšanu un no nomas līguma vai pierādījumiem, kas norādīti iepriekšējā pantā, izriet ka iznomātājam ir tiesības pārtraukt līgumu vai prasīt, lai komercēka vai komercietelpas tiktu atbrīvotas.

Maksājuma rīkojuma procesa pamatā var būt tikai līgumiskas prasības, kuru pamatā ir autentisks dokuments.

1.1.2 Vai prasību summai ir maksimālais apmērs?

Prasības vērtībai nav augšējās robežas.

1.1.3 Procedūras izmantošana ir obligāta vai izvēles?

Saskaņā ar Civilprocesa noteikumiem tiesa arī pieņem lēmumu par maksājuma rīkojuma izdošanu *ex officio*, ja prasītājs nav iesniedzis pieteikumu šajā nolūkā, bet izpildās nosacījumi maksājuma rīkojuma izdošanai, piemēram, prasītājs iesniedz parastu prasību bez pieteikuma izdot maksājuma rīkojumu. Tādēļ tiesai maksājuma rīkojuma izdošana ir obligāta (maksājuma rīkojumu izdod tiesneša palīgs) un nav atkarīga no prasītāja prasības, ja ir izpildījušies likumā noteiktie nosacījumi tā izdošanai.

Kreditors var izvēlēties, vai iesniegt obligāto maksājuma prasību un ierosināt izdot maksājuma rīkojumu saskaņā ar ZPP 431. pantu, vai iesniegt elektronisku izpildes pieteikumu saskaņā ar ZIZ 41. pantu, uz kura pamata centrālā tiesa izdod maksājuma rīkojumu, izmantojot automatizētu procesu.

1.1.4 Vai procedūru var piemērot, ja atbildētājs dzīvo citā dalībvalstī vai trešā valstī?

Jā.

1.2 Kompetentā tiesa

Slovēnijā jurisdikciju lemt par pieteikumiem izdot maksājuma rīkojumu nosaka tāpat kā attiecībā uz citām prasībām; tas nozīmē, ka jurisdikcija *ratione materiae* maksājuma rīkojuma izdošanai ir apgabaltiesām (*okrožna sodišča*), kā arī vietējām tiesām (*okrajna sodišča*). Jurisdikciju *ratione materiae* nosaka atkarībā no strīda vērtības (vai atkarībā no lietas veida, piem., komercietās). Vietējām tiesām ir jurisdikcija izskatīt strīdus par īpašumtiesībām, ja attiecīgā īpašuma vērtība nepārsniedz 20 000 EUR. Apgabaltiesām ir jurisdikcija izskatīt strīdus par īpašumtiesībām, ja attiecīgā īpašuma vērtība pārsniedz 20 000 EUR. Tikai apgabaltiesām ir jurisdikcija izskatīt un lemt par lietām saistībā ar komercietībām pirmajā instancē. Komercstrīdi ir tādi strīdi, kur civillietā viena puse ir juridiska persona (uzņēmums, iestāde, kolektīvs). Komercstrīdi ietver arī lietas, kurās viena no pusēm ir valsts vai vietējā pašvaldība. Teritoriālā jurisdikcija nosaka, kura no tiesām ar *ratione materiae* jurisdikciju ir kompetenta izlemt konkrēto lietu. Galvenais noteikums attiecībā uz teritoriālo jurisdikciju paredz, ka prasībā, kas iesniegta pret fizisku vai juridisku personu, pieteikums jāiesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas teritorija, kur ir atbildētāja pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskās personas juridiskā adrese. Ja lieta ir saistīta ar prasību pret ārvalstu fizisku vai juridisku personu, tiesa ar galveno teritoriālo jurisdikciju ir tiesa, kuras jurisdikcijā atrodas teritorija, kur ir fiziskās personas dzīvesvieta Slovēnijā vai juridiskās personas filiāle. Slovēnijas tiesību aktos ir arī noteikums par īpašu teritoriālo jurisdikciju, ko nosaka atkarībā no strīda priekšmeta un iesaistītajām pusēm.

Attiecībā uz izpildes procesu, kura pamatā ir autentisks dokuments un kurā tiek izdoti arī maksājuma rīkojumi, Lūbšanas vietējai tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija.

Sīkākai informācijai skatiet sadaļu "Lietu iesniegšana tiesā".

1.3 Oficiālās prasības

Saskaņā ar ZPP 431. pantu uz maksājuma rīkojuma izdošanu attiecas šādi divi nosacījumi: prasījumam jāattiecas uz finanšu prasību, kurai ir iestājies izpildes termiņš, un ir jābūt autentiskam dokumentam, no kura prasība izriet. Prasībai vai pieteikumam par maksājuma rīkojuma izdošanu jābūt visiem tiem pašiem elementiem, kādi ir citās prasībās: atsauce uz tiesu, iesaistīto pušu vārdi un pastāvīgās vai pagaidu dzīvesvietas adrese, juridisko pārstāvju vai aģentu vārdu/nosaukumi, konkrēts lūgums, kurā norādīts lietas galvenais priekšmets un blakusprasības, fakti, kas apstiprina prasītāja lūgumu, pierādījumi, kas šos faktus pamato, strīda summa un paraksts. Turklāt prasībai jāpievieno autentisks dokuments (oriģināls vai apstiprināta kopija).

Nosacījums maksājuma rīkojuma izdošanai, kas ir ietverts izpildes rīkojumā, kura pamatā ir autentisks dokuments (ZIZ 41. pants), ir tāds, ka izpildes pieteikums, kura pamatā ir autentisks dokuments, ir jāiesniedz elektroniski, ir jāsamaksā tiesas nodeva un izpildes pieteikumā, kura pamatā ir autentisks dokuments, ir jāiekļauj:
kreditora un parādnieka vārds un uzvārds/nosaukums, tostarp identifikācijas dati (piemēram, nodokļu maksātāja numurs, personas identifikācijas numurs vai dzimšanas datums);
autentiskais dokuments;
parādnieka atbildība;
izpildes līdzekļi un priekšmets;
cita informācija, kas nepieciešama, lai veiktu izpildi, atkarībā no izpildes priekšmeta; un
pieprasījums tiesai piespriest parādniekam atlīdzināt pieprasīto summu, ieskaitot radušās izmaksas, astoņu dienu laikā un gadījumos, kas saistīti ar vekseliem un čekiem, trīs dienu laikā pēc rīkojuma izsniegšanas.

1.3.1 Vai jāizmanto standarta veidlapas? Ja jā – kur var saņemt šādu veidlapu?

Saskaņā ar ZPP 431. pantu Slovēnijā, lai iesniegtu pieteikumu ar lūgumu izdot maksājuma rīkojumu, nav paredzēta standartizēta veidlapa; tādas veidlapas tiešām nav. Pieteikumā jānorāda likumā noteiktie elementi, kas norādīti iepriekš 1.3. punktā (obligātie prasības elementi).

Laikā, kad tiek izdota rezolūcija par izpildi, pamatojoties uz ticamu dokumentu (ZIZ 41. pants), kurā ietverts maksājuma rīkojums, pieteikums, izmantojot standarta veidlapu (ZIZ 29. panta 2. punkts, Noteikumi par veidlapām, izpildes procesa veidiem un automatizēto izpildes procedūru), jāiesniedz elektroniski (<https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>) vai drukātā formā.

1.3.2 Vai mani jāpārstāv advokātam?

Nepastāv prasība, ka procesā par maksājuma rīkojuma izdošanu būtu nepieciešams, lai puses pārstāvētu advokāts (un tas nav arī nepieciešams saskaņā ar ZPP 431. pantu, ne arī saskaņā ar ZIZ 41. pantu).

1.3.3 Cik sīki izklāstītam jābūt prasības pamatojumam?

Saskaņā ar ZPP 431. pantu prasībā jānorāda parāda pamatojums un summa, un pierādījums, kas ļauj konstatēt celto prasību patiesumu; tajā arī jānorāda summa un valūta, kā arī datums, kad iestājas finanšu prasības izpildes termiņš. Ja tiek pieprasīti arī procenti, procentiem jābūt precīzi noteiktiem (procentu likme un laika posms, par kuru prasība tiek celta). Prasības izpildes datumam jābūt skaidri noteiktam autentiskajā dokumentā.

Ja izpildes pamatā ir autentisks dokuments, prasījums nav turpmāk jāpamato; pietiek ar norādi uz autentisko dokumentu (ZIZ 41. pants).

1.3.4 Vai jāiesniedz rakstiski prasības pierādījumi? Ja jā – kādus dokumentus atzīst par pierādījumu?

Jā, prasībai vai pieteikumam par maksājuma rīkojuma izdošanu ir jāpievieno autentiskā dokumenta oriģināls vai apstiprināta kopija. Komerctrīdā nepastāv prasība pievienot autentiskā dokumenta oriģinālu vai apstiprinātu kopiju, lai izdotu maksājuma rīkojumu. Pietiek, ja dokumenta kopiju apstiprina juridiskas personas pilnvarota struktūra.

Autentisks dokuments ir dokuments, kam nav izpildraksta raksturs, bet kas norāda uz augstas pakāpes iespējamību, ka prasība pastāv. Dokuments ir autentisks, ja to par tādu atzīst Civilprocesa likums vai cits tiesību akts. Saskaņā ar Civilprocesa likumu autentiski dokumenti ir: publiskie dokumenti, privātie dokumenti, kuros parādnieka parakstu apstiprinājusi iestāde, kas ir pilnvarota to darīt, vekseli un čeki ar atsaukuma tiesībām un atdotās pavadzīmes, ja tās nepieciešamas prasības izcelsmes pierādīšanai, izraksti no autentiskiem grāmatvedības reģistriem, rēķini un dokumenti, kuriem ir publisku dokumentu statuss saskaņā ar īpašiem noteikumiem. Ārvalstu dokuments, kas atbilst nosacījumiem, lai tiktu izmantots Slovēnijā, arī var būt autentisks dokuments. Izņēmums: bez autentisku dokumentu iesniegšanas tiesa izdod maksājuma rīkojumu pret atbildētāju, ja prasība ir saistīta ar finanšu prasījumu, kuram ir iestājies izpildes termiņš un kurš nepārsniedz 2 000 EUR, un ja prasībā norādīts parāda pamats un apmērs, kā arī pierādījums, kas ļauj konstatēt celtās prasības patiesumu, taču šis izņēmums neattiecas uz komercstrīdiem (ZPP 494. pants).

Izpildes procedūrā, kuras pamatā ir autentisks dokuments un kurā ir izdots maksājuma rīkojums, faktiski nav iespējams iesniegt autentisko dokumentu (jo informācijas sistēma to nepieļauj), bet pietiek ar deklarāciju par autentisko dokumentu (ZIZ 41. pants).

1.4 Pieteikuma noraidīšana

Tiesa noraidīs lūgumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, ja netiek izpildīti tā izdošanas priekšnosacījumi, t.i., ja nebūs iestājies finanšu prasības izpildes termiņš un ja netiks iesniegts autentisks dokuments, ar ko tiek pamatota prasība.

Ja tiesa nenoraida pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, tā turpina procesu, pamatojoties uz prasību.

Ļubšanas vietējā tiesa noraida pieteikumu par izpildi, pamatojoties uz autentisku dokumentu, ja prasība nav pienācīgi iesniegta vai ja atbildētājs ir bankrotējis.

1.5 Apelācijas sūdzības

Nav atļauts iesniegt pārsūdzību par lēmumu noraidīt pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, kā arī prasītājs nevar šo lēmumu apstrīdēt, pārsūdzot spriedumu.

Tiesību aizsardzības līdzeklis, kas attiecināms uz maksājuma rīkojuma izdošanu ir pieejams atbildētājam, ir iebildums. Termiņš iebilduma iesniegšanai ir astoņas dienas pēc dienas, kad maksājuma rīkojums ir nodots atbildētājam (trīs dienas, ja strīdi saistīti ar vekseliem un čekiem). Iebildumam jābūt pamatotam ar pierādījumiem, citādi uzskatāms, ka tam nav pamata. Var iesniegt pārsūdzību par lēmumu, ar kuru tiesa ir spriedusi par iebildumu.

Ja atbildētājs apstrīd maksājuma rīkojumu tikai attiecībā uz nolēmuma daļu par izdevumiem, šo nolēmuma daļu var apstrīdēt, tikai iesniedzot pārsūdzību par lēmumu.

Prasītājs var pārsūdzēt Ļubšanas vietējās tiesas lēmumu par izpildes pieteikuma noraidīšanu, pamatojoties uz autentisku dokumentu, astoņu dienu laikā, iesniedzot pārsūdzību Ļubšanas augstajā tiesā.

1.6 Paziņojums par iebildumu

Atbildētājs var iesniegt iebildumu pret prasītāja prasību. Iebildumam jābūt pamatotam. Iebildumā jānorāda fakti, kas ir tā pamatā, un jāsniedz pierādījumi, citādi tas uzskatāms par nepamatotu (ZPP 435. panta 2. punkts). Tādēļ atbildētājam iebildumā jānorāda tiesiski nozīmīgi fakti, t. i., fakti, pamatojoties uz kuriem (ja tie ir atzīti par patiesiem) prasība var tikt noraidīta. Šo faktu apgalvojumiem jābūt noteiktiem un konkrētiem.

Iebildumu pret Ļubšanas vietējās tiesas lēmumu, ar kuru tiek piešķirts izpildes pieteikums, kura pamatā ir autentisks dokuments un izdots izpildes rīkojums, kura pamatā ir autentisks dokuments, var iesniegt astoņu dienu laikā. Iebildumam jābūt pamatotam. Iebildumu uzskata par pamatotu, ja parādnieks ir norādījis faktus, uz kuru pamata prasītāja prasību var noraidīt (piemēram, ka parāds jau ir samaksāts), un sniedz pierādījumus, kas apstiprina iebildumā minētos faktus (ZIZ 61. pants). Par iebildumu lemj Ļubšanas vietējā tiesa.

1.7 Paziņojuma par iebildumu sekas

Ja tiesa nepieņem atbildētāja iebildumu tādēļ, ka tas iesniegts novēloti, ir nepilnīgs vai pretrunīgs, vai nenoraida to, tā turpina procesu saskaņā ar iesniegto prasību.

Ja atbildētājs iesniedz pamatotu iebildumu, tiesa izsniedz lēmumu par maksājuma rīkojuma atcelšanu un pēc tam, kad lēmums ir kļuvis galīgs, sāk ar galveno jautājumu.

Puses var norādīt uz jauniem faktiem un iesniegt jaunus pierādījumus pirmajā galvenajā izskatīšanas sēdē, un atbildētājs drīkst izvirzīt arī jaunus iebildumus attiecībā uz maksājuma rīkojuma apstrīdēto daļu.

Ja Ļubļanas vietējā tiesa apstiprina iebildumu pret izpildes rīkojumu, kura pamatā ir autentisks dokuments, tiesa atceļ to izpildes rīkojuma daļu, kas ļauj veikt izpildi un nosaukt izpildītāju, kā arī veiktās izpildes darbības (t.i., tiesa neatceļ maksājuma rīkojumu, bet drīzāk izlemj, vai maksājuma rīkojums ir spēkā vai arī tas ir jāatceļ ar vēlāku spriedumu). Pēc tam tiesa turpina tiesvedību, kā lietā par iebildumu pret maksājuma rīkojumu; ja tiesai nav jurisdikcijas, tā paziņo, ka tā nav kompetenta, un lieta tiek nodota kompetentajai tiesai. To darot, tiesa ņem vērā vienošanos par teritoriālo jurisdikciju, ja kreditors prasījis un norādījis to pieteikumā par izpildi vai ja parādnieks to prasījis iebildumā pret izpildes rīkojumu un iesniedzis to tiesai. Izpildes pieteikums, kura pamatā ir autentisks dokuments, kas kalpojis par pamatu anulēta izpildes rīkojuma izdošanai, tiek uzskatīts par prasību civilprocesā (ZIZ 62. pants).

1.8 Paziņojuma par iebildumu neesamības sekas

Ja pretējā puse neiesniedz iebildumu vai pārsūdzību, lēmums vai maksājuma rīkojums kļūst galīgs un izpildāms.

Ja parādnieks astoņu dienu laikā neiebilst pret izpildes rīkojumu, kura pamatā ir autentisks dokuments, izpildes rīkojums, kura pamatā ir autentisks dokuments, kļūst galīgs un izpildāms (tas attiecas arī uz maksājuma rīkojumu), un kreditora prasījuma izpilde novedīs pie izpildes pret parādnieka izpildu mērķi, kas noteikts prasītāja pieteikumā par izpildi.

1.8.1 Kas jādara, lai panāktu izpildāmu tiesas lēmumu?

Prasītājam ir skaidri jālūdz tiesai izdot izpildāmības apliecinājumu. Tiesas lēmums ir izpildāms, ja tas kļūst galīgs un ja ir beidzies brīvprātīgas saistību izpildes termiņš (Prasību izpildes un nodrošināšanas likuma 19. panta 1. punkts).

Ļubļanas vietējā tiesa *ex officio* izdod izpildes rīkojuma, kura pamatā ir autentisks dokuments, galīguma un izpildāmības apliecinājumu, un nosūta to kreditoram un (kopā ar izpildes rīkojumu) visām par rīkojuma izpildi atbildīgajām personām (izpildītājam, bankai, darba devējam u.c.).

1.8.2 Vai šis lēmums ir galīgs, vai arī atbildētājam ir dota iespēja lēmumu pārsūdzēt?

Maksājuma rīkojums, pret kuru nav iesniegts iebildums, vai iebilduma pieņemšana ir atteikta vai iebildums ir noraidīts, kļūst galīgs un vairs nav apstrīdams, iesniedzot apelācijas sūdzību.

Galīgo maksājuma rīkojumu var apstrīdēt, izmantojot ārkārtas tiesību aizsardzības līdzekļus.

Galīgo maksājuma rīkojumu, kura pamatā ir autentisks dokuments, kurā ietverts maksājuma rīkojums, var apstrīdēt, izmantojot ārkārtas tiesību aizsardzības līdzekļus (pieteikumi par lietas atsākšanu un pārsūdzību par tiesību aktu punktu, ZIZ 10. pants).

Saistītās saites

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?sop=1998-01-2303>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1212>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO320>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Lapa atjaunināta: 13/01/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.